Eduskunnan kunta- ja terveysjaosto 27.9.2018

HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN MÄÄRÄRAHATILANNE VUONNA 2019

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019 luo Rikosseuraamuslaitokselle edellytykset nykyisen palvelutason ylläpitämiselle.

Rikosseuraamuslaitokselle on rangaistusasteikon kiristämisen vuoksi osoitettu uusia tehtäviä, joihin vuoden 2019 talousarviossa on varattu lisämäärärahat. Alla mainitut lisätehtävät ovat pysyviä, joten rahoituksen pysyvyys kehyskauden 2019–2022 jälkeen tulee varmistaa.

Vakavan väkivallan uusimisriskin vähentäminen

Ehdonalaisen vapauden valvontaan asettamisen edellytyksiin lisättäisiin korkeaksi arvioitu väkivalta- tai seksuaalirikokseen syyllistymisen riski. Ehdonalaista vapauttamista koskevien säännösten muuttamisen tavoitteena on vähentää tilanteita, joissa toistuvasti väkivalta- ja seksuaalirikoksiin syyllistyneet tai taposta tuomitut vapautuvat suoraan vankilasta ilman vapautumiseen liittyviä ehdonalaisen vapauden valvonnan mahdollistavia tukitoimia. Väkivaltariskin arvioinnin tehostaminen, tiukennetun ehdonalaisen vapauden valvonnan valmistelu ja toimeenpano sekä väkivaltarikoksiin vaikuttavien ohjelmien, päihdekuntoutuksen ja muiden toimintaohjelmien käytön lisääminen edellyttää Rikosseuraamuslaitokselle 27 htv:n lisäresursseja. Vakavan väkivallan uusimisriskin vähentämisestä aiheutuviin menoihin on varattu Rikosseuraamuslaitokselle 0,67 milj. euroa v. 2019 sekä 1,34 milj. euroa vuosille 2019–2022.

Ehdollisen vankeuden oheisseuraamukset

Ehdollisen vankeuden oheisseuraamuksia koskevaa järjestelmää on esitetty täydennettäväksi siten, että myös 21 vuotta täyttäneenä rikoksen tehneelle voitaisiin tuomita ehdollisen vankeuden oheisseuraamukseksi valvonta. Nykyään vain nuori rikoksentekijä voidaan tuomita valvontaan. Valvonta voitaisiin tuomita, jos se olisi tekijän aikaisempi rikollisuus, hänen henkilökohtaiset olonsa ja rikokseen johtaneet seikat huomioon ottaen tarpeen uusien rikosten ehkäisemiseksi. Valvontaseuraamukseen voisi lisäksi sisältyä enintään 30 tuntia osallistumista Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymään julkisen tai yksityisen palveluntuottajan järjestämään kuntoutukseen tai avohoitoon. Tämä seuraamuksen osa edellyttäisi tuomitun suostumusta. Valvonnan kesto olisi yksi vuosi kolme kuukautta. Lisäksi ehdotetaan ehdollisen vankeuden oheisseuraamuksena tuomittavan yhdyskuntapalvelun enimmäistuntimäärän nostamista nykyisestä 90 tunnista 120 tuntiin. Tuntimäärän nostaminen mahdollistaisi nykyistä tuntuvamman rangaistuksen tuomitsemisen erityisesti pitkissä ehdollisissa vankeusrangaistuksissa. Ehdotukseen sisältyy myös mahdollisuus muuntaa valvonta ehdottomaksi vankeudeksi (4-14 vrk), mikäli tuomittu rikkoo törkeästi valvonnan ehtoja. Ehdotus ei perustu työryhmän mietintöön, vaan se on tehty lausuntokierrokselta saadun palautteen perusteella. Ehdollisen vankeuden oheisseuraamuksia koskevan järjestelmän täydentämisestä aiheutuviin menoihin osoitettiin julkisen talouden suunni-

Osoite
Lintulahdenkatu 5
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi

telmassa Rikosseuraamuslaitokselle 1,1 milj. euroa v. 2019 sekä 2,2 milj. euroa vuodesta 2020 lukien. Seuraamuksen täytäntöönpanon resursoinnissa tulee huomioida, että talousvaikutuksiltaan merkittävät muutokset tehtiin työryhmätyöskentelyn jälkeen, joten niitä ei ole huomioitu kehyspäätöksessä. Tämä tulee huomioida Rikosseuraamuslaitokselle myönnettävässä toimintamenomäärärahassa.

Syksyn 2018 aikana on tarkoitus antaa kolme muuta rangaistusten kiristämistä koskevaa hallituksen esitystä, joiden määrärahavaikutukset eivät kohdistu vielä vuodelle 2019, mutta lisämäärärahat on otettu huomioon vuosien 2019–2022 kehyspäätöksessä. Nämä hallituksen esitykset koskevat lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistusten kiristämistä ja rikosten uusijoiden rangaistusten tiukentamista ensikertaisuussäännöstä muuttamalla sekä sakon muuntorangaistuksen palauttamista.

Toimitilahankkeet

Hämeenlinnan naisvankilahanke viivästyy ja hankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2020 syksyllä, mikä vähentää Rikosseuraamuslaitoksen määrärahatarvetta 2,5 milj. eurolla v. 2019 ja 1,9 milj. eurolla v. 2020.

Oulun ja Pelson vankiloiden nykyinen rakennuskanta on käyttöikänsä päässä. Oulussa ja Vaalassa säilytetään vankilat ja niiden uudisrakentamista varten on kehykseen varattu 6,6 milj. euroa vuodesta 2022 alkaen.

Rikosseuraamuslaitos laatii alkuvuoteen 2019 mennessä vuoteen 2035 ulottuvan toimitilasuunnitelman. Nykyinen vankilaverkosto on osittain huonokuntoinen ja vankipaikkakapasiteetti on rajallinen ottaen huomioon mm. rangaistusasteikon kiristämisen ja tutkintavankien nykyistä nopeamman vankilaan siirtämisen vaikutukset vankimäärään. Tutkintavankeusuudistukseen liittyvä tutkintavankien erillääpitovaatimuksen toteuttaminen on nykyisissä vankiloissa hankalaa ja sen toteuttaminen vaatii lisäinvestointeja useampaan eri vankilaan. Vankimäärän nousu keskittyy erityisesti Etelä-Suomen rikosseuraamusalueelle, mikä luo tarpeen rakentaa Etelä-Suomeen lisävankipaikkoja.

Rikosseuraamuslaitoksen kehitysjohtaja Pauli Nieminen

Osoite
Lintulahdenkatu 5
00530 Helsinki

Puhelin
029 56 88500

Faksi
029 56 65440

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi